
เด็กกับสื่อ : ประสบการณ์ผลิตสื่อจากการมีส่วนร่วมของเด็ก

โดย ขบวนการตาข่ายประรด

บทคัดย่อ

“เด็ก” คำนี้ มีความหมายเป็นทั้งความหวัง และเป็นทั้งอนาคต การจะให้ผ้าขาวแต่ละผืนหรือเมล็ดพันธุ์ของแผ่นดินเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับการใช้ปุ๋ยรดน้ำพรวนดิน การปกป้องดูแลของคนในแผ่นดิน ไม่เช่นนั้นสังคมก็ไม่อาจจะใช้ประโยชน์หรือเก็บเกี่ยวผลผลิตตามต้องการได้ ซึ่งการใช้ปุ๋ยรดน้ำพรวนดิน ก็เปรียบเสมือนกับการให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ดังนั้นการจะเติมอะไรลงไป ควรต้องมีการเตรียมและพิจารณาให้ดีก่อน

“สื่อ” คือกระบวนการในการให้การศึกษาแก่คนในสังคมเช่นกัน เป็นเครื่องมือสำคัญของสังคม ที่จะใช้ไปเพื่อการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ ประสานกลุ่มชนทุกหมู่เหล่า ให้เข้ามาสมัครสมานกลมเกลียวกัน ยิ่งหากต้องการที่จะเตรียมคน หรือพัฒนามันสมองของคนแล้ว ถือว่าเป็นบทบาทโดยตรงของการสื่อสารสาธารณะ ที่จะเข้ามารับผิดชอบดำเนินการในเรื่องนี้ ซึ่งหากบทบาทผิดเพี้ยนไป ก็จะมีส่งผลกระทบต่อการพัฒนาสังคมและพฤติกรรมของคนในชาติ

การที่จะผลิตสื่อขึ้นขึ้นหนึ่ง ผู้ผลิตย่อมต้องมีวัตถุประสงค์หรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งในการสื่อสาร ตัวอย่างที่เด่นชัดในปัจจุบัน คือการเข้ามาใช้ประโยชน์จากกลุ่มธุรกิจการพาณิชย์ ซึ่งมีเป้าหมายในการโฆษณาสร้างแรงจูงใจ และเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภค เพื่อการตลาดและแสวงหากำไร ที่สำคัญคือกลุ่มเป้าหมายที่มีแรงซื้อมากที่สุดคือเด็กและเยาวชน จะต้องถูกกระทำจากสื่อมากขึ้นไปด้วย

“ขบวนการตาข่ายประรด” เป็นกลุ่มอาสาสมัครในระดับเด็กและเยาวชน ทำหน้าที่เป็นหน่วยกลางในการประสานงานเชื่อมโยงเครือข่ายกลุ่ม-องค์กรระดับเด็กในแต่ละพื้นที่ ให้เกิดความเข้มแข็ง พร้อมช่วยกันสอดส่องดูแล รายงานข่าวสารความเคลื่อนไหว ร้องทุกข์ขอความช่วยเหลือ รวมถึงมีการจัดกระบวนการในการพัฒนาทั้งตัวของผู้นำกลุ่มเด็กและเยาวชน, เครือข่ายสมาชิก, อาสาสมัคร รวมถึงตนเองไปพร้อมเพรียงกันด้วย

ทั้งเครือข่ายพื้นที่ และอาสาสมัครขบวนการตาข่ายประรดทุกคน ล้วนถูกผลกระทบจากสื่อเช่นกัน จึงร่วมกันหาทางออกเพื่อป้องกันตัวเองจากปัญหา รวมถึงการคิดค้นช่องทางในการ สื่อสาร พร้อมช่วยกันพัฒนาเครื่องมือในการสื่อสารขึ้นมาอย่างหลากหลาย ตามความถนัดและเงื่อนไขของกลุ่มตนเอง อาทิ ใช้สื่อทางวัฒนธรรมของพื้นถิ่นตัวเอง, การเล่นละคร, ผลิตจดหมายข่าว, จัดรายการวิทยุและเสียงตามสาย และผลิตรายการโทรทัศน์ขึ้นมาในบางกลุ่ม

ส่วนขบวนการตาข่ายประรดที่อยู่ส่วนกลาง ได้พยายามพัฒนาเครื่องมือสื่อสารเพื่อการส่งถ่ายข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว และการเชื่อมต่อระบบฐานข้อมูลของเครือข่ายให้ครอบคลุมทั่วถึงกัน มีการผลิตสื่อขึ้นมาได้แก่ จดหมายข่าวรายเดือน, จัดรายการวิทยุ, สื่ออินเทอร์เน็ต และจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Mailing list) รวมถึงการจัดรายการวิทยุทางอินเทอร์เน็ต (Web Radio) ซึ่งสามารถกระจายเสียงไปได้ทั่วโลก

นอกจากนี้ยังได้มีการจัดตั้งสำนักข่าวเด็กและเยาวชนขึ้นมา มีอาสาสมัครทีมข่าวคอยติดตามและทำการถ่ายทอดสดนอกสถานที่ รวมถึงการตั้งกองทุนสื่อเพื่อเด็กขึ้นมาเพื่อดำเนินงาน

เมื่อเด็กสร้างสื่อ และสื่อสร้างเด็ก “ขบวนการตาข่ายประรด”

ความนำ

คงไม่มีใครปฏิเสธว่า “เด็กและเยาวชน” เป็นผ้าขาวและเมล็ดพันธุ์ที่รอการเก็บเกี่ยว จึงเป็นทั้งอนาคตของชาติและเป็นความหวังของเรา เป็นช่วงที่สมองกำลังพัฒนา ต้องการเรียนรู้

“สื่อ” คือเครื่องมือในการส่งสาร เพื่อให้ข้อมูลการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงความรู้ (Knowledge) ทักษะคติ (Attitude) และพฤติกรรม (Practice) ซึ่งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในระยะสั้นหรือในระยะยาว ก็ขึ้นอยู่กับคุณภาพของสื่อและการรับรู้ของผู้รับสาร โดยหากเป็นสื่อสารมวลชนสาธารณะด้วยแล้ว ผลกระทบในการเปลี่ยนแปลงจะยิ่งรุนแรงมากขึ้น

ซึ่งโดยธรรมชาติของผู้ผลิตสื่อ ไม่ว่าจะใช้เครื่องมือสื่อประเภทใดก็ตาม ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการส่งสารออกไป อย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวอย่างที่สำคัญเช่น หากผู้ผลิตสื่อเป็นของกลุ่มธุรกิจการพาณิชย์ ย่อมต้องมีเป้าหมายในการโฆษณา มีการจูงใจให้เกิดค่านิยม รวมไปถึงต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ให้เลือกซื้อสินค้าตามที่ต้องการ

ในยุคโลกาภิวัตน์ การเลื่อนไหลส่งถ่ายทั้งข้อมูลข่าวสาร วัฒนธรรม และเทคโนโลยี มีความรุนแรงและต่อเนื่องตลอดเวลา ส่งผลให้ผู้รับสารต้องมีกระบวนการคัดเลือก มีความรู้เท่าทันสื่อและสารเหล่านั้นก่อนที่จะรับเข้ามา

เมื่อเด็กและเยาวชน เป็นช่วงวัยที่ยังต้องได้รับการปกป้องดูแลจากผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันก็ต้องการข้อมูลข่าวสาร เพื่อการเรียนรู้และพัฒนา จึงจำเป็นต้องคัดเลือกเนื้อหาที่มีความชัดเจน ถูกต้อง เหมาะสมกับแต่ละช่วงของวัย มีการถ่ายทอดทางภาษาและวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตแต่ละท้องถิ่น รวมถึงต้องมีการจัดสรรช่วงเวลา และวิธีการนำเสนอ เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อและสารนั้นได้ โดยเฉพาะกับกลุ่มเด็กผู้พิการทางหูและสายตา

หากไม่เช่นนั้นแล้ว ผ้าขาวหรือเมล็ดพันธุ์ ที่เป็นทั้งอนาคตและความหวังของชาติ คงหวังผลที่จะเก็บเกี่ยวหรือนำมาใช้งานอะไรไม่ได้มาก หากเรายังไม่มีกระบวนการรณรงค์น้ำพรวนดิน หรือป้องกันโคลนป้องกันฝุ่น ปล่อยให้เขายังคงเผชิญชะตากรรมอยู่ต่อไป อย่างเช่นทุกวันนี้

เมื่อสภาพปัญหายังคงดำรงอยู่ วิธีการหาทางออกที่จะแก้ไข ก็คงจะต้องสร้างทั้งทางเลือก และเครื่องมือขึ้นมาทำงาน ดังจะได้นำเสนอตัวอย่างบทเรียนของ “ขบวนการตาสับปะรด” ที่สามารถ สร้างสรรค์กระบวนการ หาทางออกขึ้นมาได้ด้วยตัวของเด็กและเยาวชนด้วยตนเอง

เตรียมคนผ่านสื่อ: โดยเด็กสร้างสื่อ และสื่อสร้างเด็ก

“สวีสวีคะ คุณกำลังรับฟังรายการวิทยุเด็กและเยาวชน“ขบวนการตาสับปะรด” โดยเด็ก น้ำค้าง คำแดง และไอซ์ จุลศักดิ์ แก้วกาญจน์ พบกับเราเป็นประจำทุกวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา...”

เสียงเล็กๆ ของเด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่ง ที่ส่งกระจายเสียงไปทั่วประเทศอยู่เป็นประจำทุก สัปดาห์ มาเป็นเวลากว่า ๔ ปี ผ่านคลื่นความถี่ในระบบ AM ของกรมประชาสัมพันธ์ กระตุ้นความ สนใจของผู้ฟัง และผู้พบเห็นการทำกิจกรรมของเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้เป็นอย่างมาก

บรรยากาศในห้องจัดรายการอาจไม่ใช่ภาพที่คุ้นตาของผู้ใหญ่หรือนักจัดรายการมืออาชีพ เพราะสิ่งที่เห็นก็คือบรรยากาศที่มีเด็กและเยาวชนมากหน้าหลายตา วุ่นวายกับการทำหน้าที่ของ ตนเอง ทั้งรับโทรศัพท์ เขียนสคริปต์รายการ พิมพ์ข้อความโต้ตอบกับผู้จัดรายการ คอยควบคุมเวลา ของรายการ คอยยื่นแผ่นซีดีให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการออกอากาศ (Controller) เป็นต้น ทำให้ห้อง ออกอากาศรายการวิทยุของคลื่น AM 891 แคบไปถนัด

เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ เรียกกลุ่มของตัวเองว่า “ขบวนการตาสับปะรด” และรายการ วิทยุที่พวกเขาจัดก็คือ รายการวิทยุเด็กและเยาวชนของ “ขบวนการตาสับปะรด” ซึ่งจัดเป็นประจำ ทุกวันอาทิตย์เวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ทางคลื่นความถี่ในระบบ AM 891 KHz ของกรม ประชาสัมพันธ์ โดยอาศัยข่าวกิจกรรมและการรายงานต่างๆ จากสำนักข่าวเด็กและเยาวชน

สำนักข่าวเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานทางการข่าวของเด็กและเยาวชนเอง ซึ่งทำงานกัน เป็นเครือข่าย มีกระบวนการทำข่าวและการรายงานข่าวที่มีลักษณะเฉพาะ โดยมีสื่อสำคัญ ๓ ช่องทางหลักคือ จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!”, รายการวิทยุเด็กและเยาวชน และสื่ออินเทอร์เน็ต ภายใต้อินเทอร์เน็ตชื่อ ไทยแลนด์คิด (<http://www.thailandkid.com>)

“ขบวนการตาส์บะรด” เกิดขึ้นโดยตั้งใจ แต่ด้วยความบังเอิญ

สำหรับความเป็นมาของ “ขบวนการตาส์บะรด” เกิดขึ้นในการจัดค่ายเยาวชนของศูนย์ประสานงานเด็กและเยาวชนสร้างสรรค์ เพื่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม(YPLE) ซึ่งเป็นองค์กรระดับเด็กและเยาวชน ซึ่งมีหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานในการฝึกอบรมผู้นำเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อการสนับสนุนคนรุ่นใหม่ให้ได้ทำงานเพื่อสังคม โดยอาศัยรูปแบบของการจัดกิจกรรมการอยู่ค่ายศึกษาพักรวม โดยใช้เกมและกิจกรรมผู้นำ เป็นเครื่องมือในกระบวนการถ่ายทอดการเรียนรู้ และความคิดโดยตรง ขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดกระบวนการค่าย ให้กับทีมอาสาสมัครที่เข้ามาร่วมเป็นที่มงาน

ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ความคิดเรื่องตาส์บะรด เกิดขึ้นโดยบังเอิญ เมื่อมีการพูดคุยกันว่า การจัดค่ายเยาวชนจำเป็นต้องอาศัยเงินทุนสูง ต้องประสานงานและเตรียมการ นอกจากนั้นเมื่อจบค่ายแล้ว ก็ขาดการประสานงานกัน มีสมาชิกคนหนึ่งเสนอว่า เมื่อทุกคนแยกย้ายกลับภูมิลำเนาของตน ก็ขอให้ใช้วิธีการเขียนจดหมายเพื่อสานต่อแนวคิด และรายงานข่าวการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ โดยให้ศูนย์ YPLE เป็นตัวกลางในการรับข่าวและหาทางช่วยเหลือ ซึ่งเปรียบเสมือนเรามีตาส์บะรดหลายๆ ดวง อยู่ตามที่ต่างๆ คอยสอดส่องดูแลพฤติกรรมที่จะทำลายสิ่งแวดล้อม” จึงจะสามารถสานต่อความคิดให้ต่อเนื่องได้

ทั้งนี้มี **แนวคิดที่สำคัญของขบวนการตาส์บะรด** ซึ่งแบ่งคนออกเป็น ๔ กลุ่มคือ

๑). การไม่รู้ ไม่ชี้	กลุ่มนี้ไม่ได้ตั้งใจ และไม่สนใจใคร
๒). การไม่รู้ แล้วชี้	กลุ่มนี้มักมีเป้าหมายอะไรบางอย่างแอบแฝง
๓). การรู้ แล้วไม่ชี้	ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใด ผลออกมาเหมือนคนไม่รู้ ไม่ชี้
๔). การรู้ แล้วช่วยกันชี้	กลุ่มนี้เป็นสิ่งที่ขบวนการตาส์บะรดได้ปลุกฝัง

แนวความคิดและวิธีการดำเนินงานเช่นนี้ ได้ขยายวงกว้างอย่างรวดเร็ว โดยอาศัยสื่อบุคคลเป็นหลักแบบปากต่อปาก จากผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมในค่ายเยาวชน และแผ่ขยายไปยังกลุ่มเยาวชนอื่นๆ ที่ต้องการรายงานข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตนเอง เพราะสามารถทำงานได้คนเดียว ใช้เงินให้น้อยที่สุด และอิสระจากเงื่อนไขต่างๆ ในระยะเริ่มแรกมีการขอที่อยู่ เพื่อจะการติดต่อสื่อสารทางจดหมายส่งไปยังสมาชิกทุกคนทั่วประเทศเพื่อได้ตอบสร้างความสัมพันธ์ และเชิญชวนร่วมกิจกรรมการเข้าค่ายและกิจกรรมอื่นๆ จากนั้นจึงเปลี่ยนรูปแบบเป็นจดหมายข่าว ความยาวประมาณ ๑-๓ หน้ากระดาษ A4 แจกข่าวการจัดค่ายและกิจกรรม รวมถึงความเคลื่อนไหวในการทำงานของสมาชิก

คนอื่นๆ โดยมีเนื้อหาเป็นการรายงานความคืบหน้า และได้มีการใช้วิทยุติดตามตัว (Pager) และ โทรศัพท์ ในการติดต่อสื่อสารกับสมาชิกด้วย

จากจดหมายเป็นจดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!”

เมื่อได้เปลี่ยนรูปแบบเป็นจดหมายข่าว มีเสียงตอบกลับมาว่าเนื้อหารูปเล่มยังไม่น่าอ่าน จึงได้ปรับปรุงรูปแบบของจดหมายข่าวอีกครั้งให้มีความน่าอ่านมากยิ่งขึ้น โดยได้อาสาสมัครมาช่วยทำการจัดพิมพ์เป็นกิจจะลักษณะ เพิ่มจำนวนเนื้อหา มีการแยกคอลัมน์ต่างๆ มีบทความเพิ่มขึ้นมา และตั้งชื่อว่าเป็น “จดหมายข่าวพุทโธเอ๊ย!”

สื่อจดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ได้รับเสียงตอบรับอย่างดีและถือว่าประสบผลสำเร็จในฐานะที่เป็นสื่อเชื่อมโยงเครือข่ายขบวนการตาข่ายประรดเข้าไว้ด้วยกัน เมื่อสื่อจดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” กลายเป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดความคิดและการทำงาน การจัดค่ายเยาวชนจึงหันมาเน้นการฝึกอบรมผู้นำกลุ่มแทน เพื่อไปจัดค่ายเยาวชนต่ออีกทีหนึ่ง

สื่อจดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ได้ทำให้ขบวนการตาข่ายประรดตระหนักว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการถ่ายทอดความคิดนอกจากค่ายคือ “เครื่องมือในการสื่อสาร” โดยถ้าเรามีเครื่องมือสื่อสาร จะช่วยประหยัดทั้งงบประมาณ ทั้งวิธีคิดทั้งกระบวนการ เราสามารถส่งจดหมายฉบับนี้ไปยังใครก็ได้ที่สนใจ แค่ประโยคบางประโยค คำพูดบางคำ ข้อมูล หรือทักษะบางอย่าง เพราะฉะนั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องจัดค่ายอย่างเดียว (จากที่เคยจัดค่ายปีหนึ่งมากกว่า ๕๐ ค่าย) ซึ่งตอนที่ทำงานหลายคนมีความรู้สึกว่าจะทำอย่างไรก็ไม่ชนะ

ดังนั้นทีมอาสาสมัครเยาวชนที่ร่วมทำจดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบเนื้อหามากขึ้น เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโดยสมาชิกของขบวนการตาข่ายประรดตามภูมิภาคต่างๆ สามารถส่งบทความ ข่าวสาร หรือสิ่งที่น่าสนใจมาลงในจดหมายข่าวได้

การทำจดหมายข่าวทุกคนเป็นอาสาสมัครมีประสบการณ์ไม่มากนัก รวมทั้งมีการปล่อยให้ การตัดสินใจในการทำงานเป็นอิสระ ทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการผลิตรูปเล่มบ้าง เช่นการเลือกใช้ สี การใช้ตัวหนังสือ และภาพประกอบ รวมถึงการไม่เร่งรัดการทำงาน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเรื่องไม่

สามารถกำหนดวันที่ออกเผยแพร่อย่างชัดเจนได้ แต่การที่ให้เด็กและเยาวชนได้ลองผลิตลองดู ทำให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความคิดที่จะทำรายการโทรทัศน์

เมื่อจดหมายข่าวพุทไธ่เอ๋ย! ได้พัฒนาไประดับหนึ่ง คณะทำงานจึงได้คิดและเริ่มมองหาสื่ออย่างอื่นที่จะเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากรูปแบบของจดหมายข่าวยังมีตัวหนังสือมาก และหากเพิ่มรูป หรือการ์ตูนมากเกินไป จะทำให้เนื้อหาที่ต้องการสื่อลดน้อยลง ดังนั้นจึงคิดหาสื่อที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนึกถึงการทำรายการโทรทัศน์เป็นสิ่งแรก เนื่องจากสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการถ่ายทอดความคิด จึงคิดว่ามีทางเป็นไปได้มากที่จะจัดหาทีมมาผลิตรายการ ประกอบกับในช่วงนั้นเป็นยุคที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู ผู้สนับสนุนรายการจึงหาได้ง่าย จึงได้ติดต่อคนรู้จักที่ทำรายการโทรทัศน์และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี จึงได้จัดการเตรียมการผลิตรายการเพื่อออกอากาศ แต่เมื่อเตรียมการไปได้ระยะหนึ่งก็ประสบกับปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้แนวความคิดที่จะผลิตรายการโทรทัศน์ล้มเลิกไป

สื่อละครใบ้ “ความฝันของเด็กที่หายไป” ทำให้มีโอกาสได้จัดทำรายการวิทยุ

ช่วงเวลานั้น ทางคณะทำงานไม่ได้นึกถึงสื่อวิทยุเลย เนื่องจากต้องการสื่อที่สามารถนำเสนอชัดเจน มีภาพและเสียงเพื่อถ่ายทอดแนวความคิดอย่างสมบูรณ์มากกว่า รวมถึงเมื่อช่วงเวลานั้นสภาวะความเครียดในสังคมมีมากขึ้น โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเรียน ปัญหายาเสพติด น้อยใจประชดพ่อแม่ เกิดปัญหาฆ่าตัวตายต่อเนื่อง หรือปัญหาอื่นๆ เมื่อทีมงานและอาสาสมัครได้ดูข่าว แล้วย้อนกลับมามองดูกลุ่มของตนเองทำให้เห็นความแตกต่างต่างๆ ที่เป็นเด็กและเยาวชนเหมือนกัน แต่ทำไมกลุ่มเด็กที่มาร่วมกิจกรรมจึงไม่ค่อยมีปัญหาเหมือนคนอื่น จุดนี้ทำให้มองเห็นว่ากระบวนการในการพัฒนาคนของสังคมยังไม่ถูกต้อง เด็กและเยาวชนจึงอ่อนแอ เรียกร้องสิ่งต่างๆ จากคนอื่น ต่างจากงานอาสาสมัครที่ได้ทำกันขึ้นมา จึงถือว่าเป็นกระบวนการสร้างคนอย่างหนึ่งที่น่าจะประสบความสำเร็จได้

ประมาณเดือนธันวาคมปี พ.ศ. ๒๕๔๑ สภาวะความตึงเครียดและการฆ่าตัวตายได้เพิ่มขึ้นหลายคนโทษสื่อว่าเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้อง และเป็นตัวการกระตุ้นให้เกิดปัญหาต่อเนื่อง ซึ่งคุณหญิงสุพัตรา มาสดิตถ์ ในช่วงนั้นเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คุณแลกรม ประชาสัมพันธ์และควบคุมด้านการใช้สื่อ ผู้สื่อข่าวก็ได้พยายามถามท่านในการหาทางออกดังกล่าว

ขบวนการตาสับปะรด จึงได้ถือโอกาสนี้เสนอตัวเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหานี้ โดยคิดว่าจะลองใช้กระบวนการสื่อสารของเด็ก โดยใช้วิทยุเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกับเด็กและเยาวชนในสังคม จึงติดต่อขอเข้าพบคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ที่ทำเนียบรัฐบาล

การนำเสนอแนวความคิดต่อคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ที่หน้าตึกบัญชาการ ทำเนียบรัฐบาลในวันนั้น ไม่ได้เป็นรูปแบบการเข้าพบนั่งคุย แต่เราใช้ละครใบ้เป็นหนทางในการสื่อสาร เนื้อหาของละครใบ้เป็นเรื่องเกี่ยวกับ “ความฝันของเด็กที่หายไป” โดยเด็กทุกคนมีความฝัน มีความมุ่งมั่น มีความรู้สึก มีโลกของจินตนาการ มีความต้องการที่จะเป็นอะไรในอนาคต แต่ความฝันเหล่านั้นได้ถูกปิดไป เนื่องจากสภาวะทางสังคมที่ไม่สนับสนุนความคิด ความฝันของเด็ก และไม่มีเวทีให้เด็กได้แสดงออก รวมถึงถ่ายทอดถึงความคิดความฝันที่ดีเหล่านั้นออกมา ไม่เคยมีใครตั้งคำถามว่าหายไปตอนไหน หายไปได้อย่างไร ตอนช่วงอายุเท่าไร และเมื่อความฝันของเด็กหายไป เด็กจะกลายเป็นคนแข็งกระด้างและเกิดปัญหาตามมา “ขบวนการตาสับปะรด” จึงอยากได้ความฝันของเด็กกลับคืนมา

กลุ่มขบวนการตาสับปะรดจึงขอเวทีหรือช่องทางการสื่อสารให้กับเด็กและเยาวชนได้สานต่อความฝัน และช่วยแก้ปัญหากำลังเกิดขึ้นกับกลุ่มของเด็กและเยาวชนของเขาเอง เนื่องจากเห็นว่าสื่อที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่ได้ตอบสนององกระบวนการในการพัฒนาคนอย่างแท้จริง มุ่งเน้นเพียงการตอบสนองทางด้านธุรกิจเท่านั้น

การเข้าพบดังกล่าว ส่งผลให้คุณหญิงสุพัตรา มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาสื่อของเด็ก และได้ประสานงานกับอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์เพื่อขอเวลาในการออกอากาศรายการวิทยุของเด็กและเยาวชน โดยในวันที่เข้าพบท่านรัฐมนตรี ท่านได้กล่าวกับพวกเราว่า

“น่าสนใจ เอออย่างนี้แล้วกันเดี๋ยวจะลองติดต่อกับทางอธิบดีกรม
ประชาสัมพันธ์ ว่ามีช่องทางวิทยุว่างๆ ไหม.. เดี่ยวจะส่งคำตอบไปว่าจะได้อย่างไร
เมื่อไร แล้วมีทีมทำหรือ...”

เราตอบว่ามี เรามีน้องๆ อยู่ ซึ่งเราคิดว่าวิทยุมันง่ายเพราะใช้เสียงอย่างเดียว แต่ขณะที่เรากำลังจะกลับมา ขณะที่เราเดินลงจากตึกบัญชาการ ท่านก็เรียกกลับขึ้นไปอีก ท่านบอกว่าได้แล้ว ได้คลื่นวิทยุแล้ว เอาไปตั้งคลื่นเลย แล้วท่านก็เขียนโน้ตแล้วก็บอกว่าไปคุยกับท่านอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ได้เลย

หลังจากนั้นทีมงานตาสับปะรดจึงเข้าพบอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อเรียนปรึกษา เนื่องจากมีปัญหาคือกลุ่มตาสับปะรดไม่สามารถดูแลคลื่นวิทยุได้ทั้งคลื่น และไม่มียงบประมาณที่จะทำงาน เมื่อเรียนปรึกษาแล้วกลุ่มตาสับปะรดจึงตัดสินใจทำรายการวิทยุช่วงวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ ช่วงเวลา ๑๕.๐๐ - ๒๑.๐๐ น. ทางคลื่น AM ความถี่ 918 KHz ซึ่งออกอากาศในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (ช่วงนั้นสามารถส่งสัญญาณบางส่วนได้ถึงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

เมื่อได้ช่วงเวลา และคลื่นความถี่ในการออกอากาศแล้ว กลุ่ม “ขบวนการตาสับปะรด” มีเด็กและเยาวชน รวมถึงในระดับอุดมศึกษา สนใจเข้าร่วมที่จะผลิตรายการมากขึ้นกว่าร้อยละ ๕๐ จึงได้กลับไปคิดรูปแบบและเนื้อหาของรายการมา ประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงประชุมสรุป ทบทวนถึงวัตถุประสงค์ที่ขอเวลาในการออกอากาศ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการจัดทำรายการว่า เนื้อหาที่ออกอากาศมีประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชนอย่างไร และได้มีการพูดคุยกับอาสาสมัครทุกคนอย่างจริงจังว่า การจัดทำรายการนี้ไม่มีค่าตอบแทนให้ ปรากฏว่าอาสาสมัครเยาวชนที่สนใจจัดทำรายการ ได้ถอนตัวออกหลายคน และเหลือทีมงานที่จะจัดทำรายการวิทยุเพียงประมาณ ๒๐ กว่าคนเท่านั้น

จากนั้นทางผู้ประสานงานขบวนการตาสับปะรด จึงได้จัดฝึกอบรมอย่างจริงจังให้กับกลุ่มเยาวชนอาสาสมัครที่จะจัดทำรายการวิทยุ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการออกอากาศรายการวิทยุ และได้กระทำการอบรมต่อเนื่องแก่อาสาสมัครผู้สนใจจัดทำรายการวิทยุของขบวนการตาสับปะรดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

เริ่มออกอากาศรายการวิทยุเด็กและเยาวชน

ขบวนการตาสับปะรดได้ออกอากาศรายการวิทยุทาง AM 918 KHz อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๒ สาเหตุที่กำหนดออกอากาศล่าช้าไปมาก เนื่องจากการเตรียมตัวออกอากาศ และจากความคิดเห็นบางส่วนที่ยังไม่ตรงกันของเยาวชนที่มาร่วมงาน และสาเหตุที่เลือกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เนื่องจากต้องการคัดเฉพาะเยาวชน ที่สนใจและตั้งใจจริงเข้ามาทำงานเท่านั้น เพราะถ้าหากเลือกช่วงเวลาวันเสาร์ – อาทิตย์ อาจจะได้อาสาสมัคร ที่ไม่ได้มีเป้าหมายตามที่องค์กรต้องการอย่างแท้จริง จากนั้นได้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาภายใน เพื่อดูแลการผลิตรายการโดยเฉพาะ มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน เรียกว่า “การประชุมกระดานข่าว”

หลังจากขบวนการตาสับปะรด ได้ออกอากาศในช่วงวันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา ๑๕.๐๐– ๒๑.๐๐ น. เป็นเวลากว่า ๖ เดือน จึงได้ขอปรับผังเวลาออกอากาศใหม่ เป็นช่วงวันเสาร์ – อาทิตย์ ในเวลา ๐๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.แทน เนื่องจากมีรูปแบบรายการและเนื้อหาที่ชัดเจน และต้องการขยายกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กและเยาวชน ซึ่งมีเวลาว่างในวันเสาร์ – อาทิตย์ให้มากขึ้น มีกลุ่มของเด็กและเยาวชนที่เป็นตัวแทนจากองค์กรด้านเด็กเข้ามามากขึ้น เช่น กลุ่มกระดานหก ทำรายการนิทาน, กลุ่มของผู้พิการ จัดรายการ ๓๖๐ องศา, กลุ่มเอตส์ ของมูลนิธิดวงประทีป เป็นต้น รูปแบบรายการจึงมีความหลากหลายขึ้น เช่น ทำให้ในขณะนั้นมีจำนวนเด็กและเยาวชนที่ร่วมผลิตรายการวิทยุอย่างจริงจังกว่า ๘๐ คน อาสาสมัครรายงานข่าวกว่า ๒๐๐ คน ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่มีการผลิตรายการที่มีประสิทธิภาพมากช่วงหนึ่ง

จนกรมประชาสัมพันธ์มีการปรับผังรายการวิทยุช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๔ รายการวิทยุของขบวนการตาสับปะรดจึงต้องเปลี่ยนคลื่นความถี่ และเวลาในการออกอากาศใหม่ มาเป็นคลื่น AM 891 KHz และเหลือเวลาออกอากาศเพียงแค่วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา ๑๐.๐๐ - ๑๑.๐๐ น. แต่การกระจายเสียงสามารถครอบคลุมได้ทั่วประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มที่ออกอากาศของขบวนการตาสับปะรดที่มีอยู่กว่า ๒๐ กลุ่ม ต้องลดลงเหลือเพียง ๒ กลุ่ม ดูแลการออกอากาศเพียง ๒ ชั่วโมงเท่านั้น เป็นสาเหตุให้กลุ่มเด็กและเยาวชนได้ถอนตัวออกจากการจัดทำรายการเป็นจำนวนมาก คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมาดูแลการจัดรายการวิทยุก็ต้องยุบเลิกไป

จนสุดท้ายในปี พ.ศ.๒๕๔๕ ได้มีการปรับเปลี่ยนเวลาออกอากาศอีกครั้ง มาเป็นการจัดรายการเฉพาะในวันอาทิตย์ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐ - ๑๖.๐๐ น. ทางคลื่น AM 891 เหมือนเดิม ซึ่งการปรับผังรายการในครั้งนั้น ยังคงเป็นผังที่มีการจัดรายการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และหากอาสาสมัครที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จะสามารถเข้าไปจัดรายการออกอากาศได้ทันที เพราะฉะนั้นเมื่อเด็กและเยาวชนที่จัดรายการวิทยุมีอายุเกิน ๑๘ ปี ก็จะมอบหมายหน้าที่ของตนให้เด็กและเยาวชนคนอื่นๆ ที่อายุน้อยกว่าจัดรายการต่อไป

เนื้อหาของรายการวิทยุ นั้นจะแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือชั่วโมงแรก(๑๔.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.) เป็นรายการ **“ร่วมด้วยช่วยเด็ก”** ซึ่งเป็นประเด็นการประสานงานช่วยเหลือเด็กและเยาวชนจากปัญหาต่างๆ ในสังคม ส่วนชั่วโมงที่สอง (๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.) เป็นรายการ **“วิทยุเด็กและเยาวชน”** นำเสนอข่าวสารความเคลื่อนไหว และกิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

กำเนิดเครือข่ายรายการวิทยุภูมิภาค ๓๒ จังหวัด

หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องเวลาในการออกอากาศ กลุ่มเครือข่ายเด็กและเยาวชนและผู้ฟังรายการวิทยุที่สนใจประเด็นด้านอยู่แล้ว จึงได้เริ่มจะขอเวลาออกอากาศจากสถานีวิทยุในภูมิภาค และจัดรายการของตัวเองขึ้นมาบ้าง โดยเนื้อหาที่ออกอากาศจะเป็นข่าวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของตนเอง นับถึงปัจจุบันมีเครือข่ายรายการวิทยุเด็กเกิดขึ้นมากถึง ๓๒ จังหวัดทั่วประเทศโดยได้มีการติดต่อสื่อสารและส่งข่าวสารระหว่างกันโดยตลอด ซึ่งรายการวิทยุเด็กและเยาวชนของตำบลปะรด จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานเนื่องจากสามารถกระจายเสียงได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

การมีสื่อวิทยุ ทำให้ช่องทางการสื่อสารของเครือข่ายเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น จากเดิมที่มีเพียงจดหมายข่าวพุทไธเฮีย! การเพิ่มช่องทางการติดต่อสื่อสารยังเป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้สมาชิกของขบวนการตา सबปะรดเพิ่มขึ้นด้วย รวมถึงการออกอากาศรายการวิทยุทำให้การช่วยเหลือในเรื่องปัญหาของเด็กรวดเร็วมากยิ่งขึ้นด้วย ข้อมูลข่าวสารก็ไม่จำกัดอยู่แค่เพียงการรายงานข่าวสารที่น่าสนใจเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงประเด็นการประสานงาน เพื่อขอความช่วยเหลือเด็กในพื้นที่ต่างๆ อีกด้วย เช่น ปัญหาเด็กพิการ ปัญหาการไม่ได้เรียนหนังสือ หรือต้องการอุปกรณ์ช่วยเหลือ เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากรายการเด็กส่วนมาก ที่จะเป็นรายการที่มีลักษณะการบอกเล่า เช่น บอกถึงการแปร่งพื้นที่ถูกวิธี หรือเป็นเพียงให้เด็กๆ เล่นเกมตอบคำถาม

จัดตั้งสำนักข่าวเด็กและเยาวชน “ขบวนการตา सबปะรด”

เมื่อดำเนินการออกอากาศไปได้ระยะหนึ่ง ข่าวสารจากแหล่งต่างๆ เริ่มเข้ามามากขึ้น เมื่อมีข่าวสารเข้ามาและไม่สามารถจัดการกับข่าวสารนั้นได้ทัน แนวความคิดในการจัดตั้งสำนักข่าวเด็กและเยาวชน “ขบวนการตา सबปะรด” จึงเกิดขึ้น และได้จัดตั้งขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เริ่มพัฒนาเครื่องมือมาใช้เครื่องโทรสาร เพื่อส่งถ่ายข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา นอกจากวิทยุติดตามตัว และโทรศัพท์มือถือที่แต่ละคนมีอยู่

โครงสร้างการทำงานของสำนักข่าวเด็กและเยาวชน ไม่มีอะไรที่ซับซ้อนมากนัก โดยมีอาสาสมัครในการเข้ามาทำข่าว เรียกว่า “อาสาสมัครนักข่าวขบวนการตา सबปะรด” ดำเนินการทำข่าวที่แต่ละคนสนใจ อาศัยข้อเสนอแนะจากผู้ที่เคยทำข่าวอยู่ก่อน

ภายในสำนักข่าวเด็กและเยาวชน ไม่ได้มีการแบ่งภาระหน้าที่งานออกเป็นฝ่ายที่ชัดเจน มีคุณสกุณี กีรติวงศ์วานิชเป็นผู้ประสานงาน คุณสกุณี กีรติวงศ์วานิช ได้กล่าวถึงเรื่องโครงสร้างการทำงานของอาสาสมัครนักข่าวขบวนการตาส์บะรด และสำนักข่าวเด็กและเยาวชน ว่า

“ถึงเวลาใครว่างก็ไปทำข่าวกัน ขวนกันไปนั่งฟังสัมมนา แล้วเมื่อคุณได้อะไร จากงานตรงนั้นให้สรุปมา สรุปแล้วส่งหรือจะอัดเป็นเสียงแล้วส่งได้เลย... จากนั้นข่าวที่ได้มาจะถูกคัดเลือก และนำเสนอผ่านสื่อที่มี ๓ ช่องทางหลักด้วยกันคือ รายการวิทยุ, จดหมายข่าว “พุดไร่เอ๊ย!” และทางเว็บไซต์ไทยแลนด์คิด (<http://www.thailandkid.com>)...”

กลุ่มเป้าหมายหลักของสื่อ ขบวนการตาส์บะรดได้ขยายไปสู่กลุ่มคนทั่วไป ที่สนใจข้อมูลข่าวสารด้านเด็กและเยาวชน คณะทำงานจึงได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำระบบฐานข้อมูลเนื้อหาของการทำค่าย และการจัดระบบงานทางด้านการข่าวและสื่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวความคิด พัฒนาตนเองของเด็กมากกว่า เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาสานต่อการทำงานสามารถดำเนินงานได้โดยไม่ต้องอาศัยแกนองค์กรในการทำงานอีกต่อไป นอกจากนั้นผู้ที่เข้ามาสานต่อการทำงาน สามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้ และสร้างพื้นที่สื่อของเด็ก สำหรับกลุ่มตนเองขึ้นมาได้

การตั้งรายการวิทยุขึ้นในต่างจังหวัดทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารภายในภูมิภาค โดยไม่ต้องอาศัยแต่เพียงศูนย์กลางที่กรุงเทพฯ อีกต่อไป การประสานงานเรื่องการจัดทำรายการและเนื้อหา รายงานจึงเป็นเรื่องง่าย ที่จะแสดงความคิดเห็นร่วมกันกับคนในภูมิภาคเดียวกันที่มีความคิดและวัฒนธรรมใกล้เคียงกันมากกว่า ลักษณะการติดต่อสื่อสารที่สำคัญของรายการวิทยุในต่างจังหวัดกับรายการวิทยุเด็กและเยาวชนในกรุงเทพฯ จึงเป็นการส่งข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนและติดต่อกันเพื่อประสานงานกิจกรรม นอกจากนี้เครือข่ายรายการวิทยุของเยาวชนในเขตภูมิภาคยังได้ขอความร่วมมือให้อาสาสมัครที่จัดรายการวิทยุของขบวนการตาส์บะรด ไปฝึกอบรมพัฒนาเทคนิคการจัดรายการวิทยุให้ ในหลายๆครั้ง

“กองทุนสื่อเพื่อเด็ก” กับการดำเนินงานของ “ขบวนการตาส์บะรด”

สำหรับทุนสนับสนุนของสำนักข่าวเด็กและเยาวชน และ“ขบวนการตาส์บะรด” ได้ทุนสนับสนุนส่วนหนึ่งมาจากองค์การยูนิเซฟ ซึ่งเป็นองค์กรที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการทำงานด้านเด็กและเยาวชน “ขบวนการตาส์บะรด” ซึ่งเป็นเพียงกลุ่ม มีลักษณะไม่เป็นทางการ ไม่เป็นนิติ

บุคคล จึงไม่สามารถขอเงินสนับสนุนจากหน่วยงานภายในประเทศได้ ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ไม่เปลี่ยนเป็นนิติบุคคล เนื่องจากต้องการเรียนรู้การดำเนินงานของหน่วยงานไปพร้อมๆ กับเด็กและเยาวชนกลุ่มอื่นๆ เพื่อเป็นต้นแบบให้กลุ่มเด็กและเยาวชนอื่น ได้เห็นว่ากลุ่มที่ตนเองดำเนินงานอยู่ ก็สามารถทำงานได้ ถึงแม้ไม่เป็นทางการหรือไม่มีใครมาสนับสนุน

เมื่อเงินสนับสนุนจากยูนิเซฟหมดไป ขบวนการตาสับปะรดก็ไม่ได้ขอเงินสนับสนุนจากใครอีก เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่าสามารถดำเนินการต่อได้ โดยปราศจากเงินสนับสนุนก้อนใหญ่ รวมถึงเพื่อต้องการพิสูจน์การทำงานของอาสาสมัครขบวนการตาสับปะรดว่า กระบวนการพื้นฐาน ที่ได้จัดวางไว้ จะสามารถพัฒนาดำเนินงานต่อไปได้หรือไม่ โดยต้องการให้เยาวชนที่เข้ามาร่วมงานกับขบวนการตาสับปะรด เข้ามาร่วมงานเพราะภูมิใจในกิจกรรมที่ได้ทำ มากกว่าการเข้ามาร่วมงานเพราะหวังอยากได้รับเงินเป็นผลตอบแทน

ถึงกระนั้นก็ตาม การดำเนินงานของขบวนการตาสับปะรด จำเป็นต้องมีงบประมาณจำนวนหนึ่งเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำข่าว หรือด้านสวัสดิการอื่นๆ เท่าที่จำเป็น เช่นค่ารถ ค่าอาหาร ค่ารักษาพยาบาลยามเจ็บป่วย ให้กับอาสาสมัคร "ขบวนการตาสับปะรด" การระดมทุนสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักข่าวเด็กและเยาวชนจึงเกิดขึ้น โดยเป็นการจัดตั้งกองทุนของตนเอง และใช้ชื่อว่า "กองทุนสื่อเพื่อเด็ก" โดยมีลักษณะสำคัญคือ การรวบรวมรายได้จากการจัดกิจกรรมของแต่ละคน เช่น การไปบรรยาย หรือการจัดกิจกรรมต่างร่วมกับองค์กรอื่นๆ รวมถึงจากการขายพวงกุญแจ-ขายเสื้อ และค่าสมาชิกจดหมายข่าว"พุทโธเอ๊ย!" ตลอดจนการขอรับบริจาควัสดุ-อุปกรณ์ เพื่อมาใช้ในการทำงาน เป็นต้น

แต่เนื่องจากลักษณะงานที่มีมากขึ้นทุกขณะ ต้องดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง และมีการประสานงานติดตามข้อมูลข่าวสารตลอดเวลา จึงเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งในอนาคต คณะทำงานจึงได้มีการรวมกลุ่มอาสาสมัครที่มีความสามารถเฉพาะด้าน มารับจ้างเขียนเว็บไซต์ รับพิมพ์งาน ออกแบบทำระบบฐานข้อมูล ออกแบบโลโก้ ถอดเทป ทำนิตานาน รวมถึงการถ่ายทอดเสียงนอกสถานที่ ให้เกิดเป็นรายได้มาสมทบกองทุนสื่อเพื่อเด็ก ให้มากขึ้น

การพัฒนาสื่ออินเทอร์เน็ตของ "ขบวนการตาสับปะรด"

ช่องทางสื่อที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาใหม่ เมื่อประมาณปลายปี ๒๕๔๔ อีกสื่อหนึ่งของ "ขบวนการตาสับปะรด" คืออินเทอร์เน็ต โดยมีไฮมเพจของตนเองชื่อ **ไทยแลนด์คิดต่อคอม**

(<http://www.thailandkid.com>) ด้วยเพราะปัญหาเนื่องจาก สื่อที่มีอยู่ทั้งวิทยุและจดหมายข่าวมีข้อจำกัดทั้งพื้นที่และเวลาในการนำเสนอ จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือให้เครือข่ายหรือสมาชิกติดต่อสื่อสารระหว่างกันเอง รวมถึงเมื่อมีข่าวสารเร่งด่วนเข้ามา ก็จะสามารถแจ้งให้สมาชิกและเครือข่ายทราบได้ทันที และวัตถุประสงค์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องการเก็บรวบรวมข่าวสารที่สำคัญทั้งหมด ให้สามารถนำเสนอและสืบค้นได้อย่างต่อเนื่อง ไม่สูญหายไปอย่างรวดเร็ว

ภายในเว็บไซต์ไทยแลนด์คิดดอทคอม ยังมีการให้บริการพื้นที่จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ฟรีสำหรับสมาชิก เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารของสมาชิกเพิ่มอีกทางหนึ่งแทนการใช้จดหมายดังเช่นก่อนหน้านี้ ถึงแม้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์จะยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ทุกกลุ่มเครือข่ายทั่วประเทศ แต่ก็ถือว่าอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ ได้มีเวทีการแสดงผลออกซึ่งความสามารถของเขาแล้ว

เครื่องมือใหม่ของอาสาสมัคร “CHILD LINE 1387” ร้องทุกข์ฟรีทั่วประเทศ

ปัจจุบันอาสาสมัคร “ขบวนการอาสาสมัคร” มีสมาชิกในทะเบียนอยู่กว่า ๓,๐๐๐ คน กระจายอยู่ทั่วประเทศ คอยสอดส่องรายงานความเคลื่อนไหวในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนเอง หรือสิ่งที่อาจขยายผลเกิดเป็นพิษภัยในชุมชน ซึ่งสำนักข่าวเด็กและเยาวชนจะได้ร่วมประเด็นประสานงานและติดตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมแก้ปัญหา แต่ด้วยความยุ่งยากในการติดตามทั้งในพื้นที่และกับหน่วยงาน หรือด้วยความซับซ้อนในประเด็นปัญหา และเงื่อนงำของงบประมาณ ทำให้สิ่งที่ได้รับแจ้งเข้ามา ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการให้กับพื้นที่ได้อย่างทันที่

คณะทำงานจึงได้ประสานความร่วมมือไปยังเพื่อนแก้วสมาคม ในการใช้ช่องทาง “CHILD LINE 1387” ให้สมาชิกและเครือข่ายแจ้งข่าวความเคลื่อนไหว และร้องทุกข์ขอความช่วยเหลือเข้ามา รวมถึงมีความสะดวกมากเพราะ ๑๓๘๗ โทรฟรีทั่วประเทศ ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และในการดำเนินงาน มีความคล่องตัว รวดเร็วกว่าดำเนินการเอง ทำให้ทุกปัญหาของเด็กและเยาวชนในทุกพื้นที่ ได้รับการรับฟัง และสามารถแก้ปัญหาช่วยเหลือได้ทันทีตลอดเวลา

วิทยุและอินเทอร์เน็ตจับมือกัน พัฒนาสื่อใหม่ “Web Radio”

จากการที่คณะทำงานพยายามแก้ปัญหาในการทำงาน โดยเฉพาะสิ่งสำคัญในเรื่องช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้เด็กทุกกลุ่มทุกคน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้เท่าเทียมกัน อันจะเป็นการแก้ปัญหาการเหลื่อมล้ำในด้านการพัฒนา และปัญหาของการที่ผู้รู้มากกว่า มีโอกาสเข้าถึงข่าวสารได้ก่อน ไปเอาเปรียบผู้ที่ไม่รู้หรือรู้น้อยกว่า ดังนั้นหากเราไม่หาช่องทางแก้ปัญหาดังกล่าวไว้เสียแต่ในวันนี้ เมื่อเด็กและเยาวชนเหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ พวกเขา ก็จะไปเอาเปรียบกันเอง โดยอาศัยความไม่รู้หรือรู้ไม่ทันในสิ่งนั้น กลายเป็นปัญหาขัดแย้งตามมา

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ทางคณะทำงานจำเป็นต้องเร่งแสวงหาช่องทางใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการสื่อสาร และการเข้าถึงของเด็กและเยาวชนในทุกกลุ่มเป้าหมายให้ได้เร็วที่สุด รวมถึงเร่งพัฒนาช่องทางสื่อสารที่มีอยู่ให้ใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สิ่งนี้เองที่ทางทีมงานอินเทอร์เน็ตไปปรึกษาพี่ๆ ที่พอมีความรู้ในเรื่องเทคนิค ทำให้เห็นช่องทางในการพัฒนาระบบ อินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอดเสียงด้วย แทนที่จะเป็นเอกสารข้อความอย่างเดียว

ซึ่งจากการพัฒนาระบบไม่ถึง ๔ เดือน รายการวิทยุอินเทอร์เน็ต (Web Radio) จึงเกิดขึ้นเป็นผลสำเร็จ เริ่มออกอากาศมาตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๔๖ โดยการร่วมมือกันของทีมงานวิทยุกับทีมอินเทอร์เน็ต โดยมีพี่อาสาสมัครที่เรียนด้านเทคนิคมาให้คำปรึกษา ทำให้ทีมวิทยุ มีช่องทางการสื่อสารมากขึ้นนอกเหนือจากการจัดรายการที่ AM 891 ที่เหลือเพียง ๒ ชั่วโมงในวันอาทิตย์

นอกจากนั้นยังจะให้ทางทีมงานสำนักข่าวเด็กและเยาวชน ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดเสียงนอกสถานที่ ที่มีการจัดเวทีของเด็กและเยาวชน หรือมีการอภิปรายสัมมนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ซึ่งในการดำเนินงานลักษณะดังกล่าว ข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ นอกจากจะส่งถ่ายไปยังสมาชิกและเครือข่ายทุกพื้นที่ โดยไม่ต้องเข้ามารวมประชุมแล้ว เสียงที่ถ่ายทอดออกไปนั้น ยังสามารถแพร่กระจายไปได้ไกลทั่วโลก รวมถึงเครือข่ายรายการวิทยุในภูมิภาคที่มีอยู่กว่า ๓๐ จังหวัด ก็สามารถติดตามและบันทึกเสียงไปออกอากาศ ในรายการวิทยุตัวเองได้อีกด้วย

สถานีวิทยุและโทรทัศน์ช่องใหม่ เด็กไทยเริ่มไปก่อนแล้ว

หากจะคิดถึงสถานีวิทยุของเด็ก หรือสถานีโทรทัศน์ช่องใหม่ หลายคนคงอาจจะมีความรู้สึกกังวลใจ ถึงแม้จะเห็นด้วยในหลักการ แต่ด้วยการจะเริ่มต้นจัดตั้งสถานี หรือผลิตรายการให้เต็มผังรายการ คงเป็นเรื่องที่ยุ่งยากในการจัดการ ดังนั้น จึงขอยกตัวอย่างให้เห็นสักเล็กน้อย สิ่งที่กำลังวิตกกังวลกันอยู่นี้ แท้ที่จริงกลุ่มเด็กๆ เขาได้เดินหน้ากรุยทางไปก่อนแล้ว

อาทิเช่น กรณี**กลุ่มขบวนการตาสับปะรด** ที่เคยมีผังรายการจัดรายการวิทยุ ตั้งแต่ ๐๙.๐๐ - ๒๑.๐๐ น.ทั้งในวันเสาร์และอาทิตย์ มีอาสาสมัครเข้ามาร่วมดำเนินการเกือบ ๓๐๐ คน และได้มีการจัดรายการวิทยุทางอินเทอร์เน็ต (Web Radio) รวมถึงมีการถ่ายทอดเสียงการสัมมนา หรือการประชุมของเด็กๆ โดยทีมงานสำนักข่าวเด็กและเยาวชน ส่งถ่ายข้อมูลข่าวสารไปในทุกพื้นที่ทั่วโลกอยู่ในขณะนี้ และที่เด่นชัดที่สุดในการจัดรายการวิทยุ ในระดับสถานีขณะนี้คือ **กลุ่มต้นกล้าสื่อ จ.สงขลา** ที่กลุ่มเด็กและเยาวชนในพื้นที่ มีการจัดตั้งเป็นสถานีวิทยุระดับชุมชนขึ้นมา เป็นของตนเอง และดำเนินการต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

ส่วนในการผลิตรายการโทรทัศน์ **สำนักข่าวเด็กและเยาวชน** ได้ให้อาสาสมัครนักข่าว เก็บรวบรวมบันทึกภาพไว้ ซึ่งถึงแม้ขณะนี้จะยังไม่มีช่องทางที่จะเผยแพร่ แต่ก็ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มอินเทอร์เน็ต ที่จะเข้ามาช่วยพัฒนาระบบ เพื่อจะได้ถ่ายทอดสัญญาณภาพ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต (TV on Web) เผยแพร่ออกไปในระยะเวลาอันใกล้

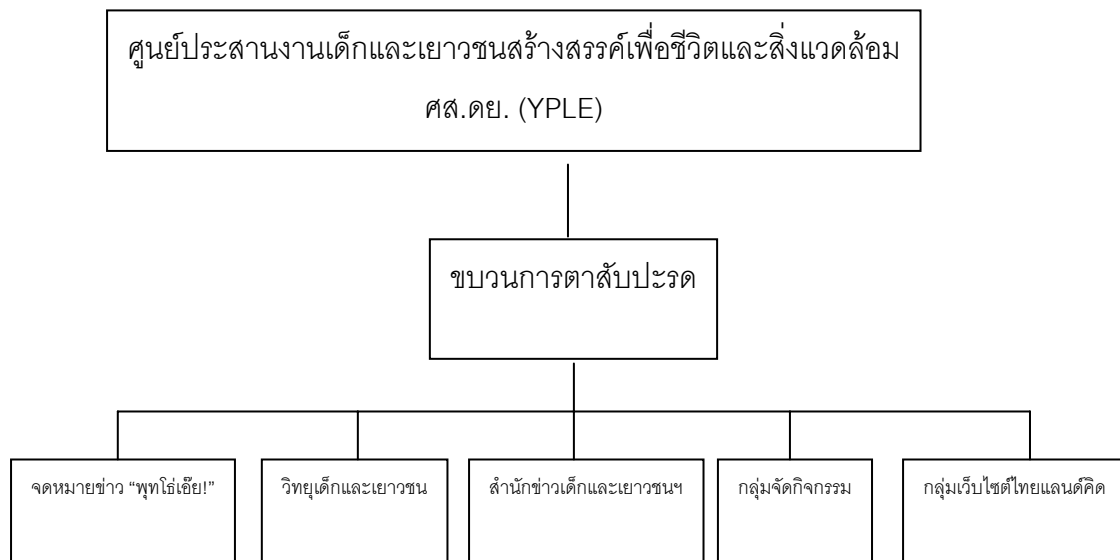
อีกกรณีของการผลิตรายการโทรทัศน์ สำหรับเด็กก็คือของ **ศูนย์ข่าวเยาวชน** ที่เด็กและเยาวชนในหลายจังหวัด ได้ร่วมกันเก็บเกี่ยวบันทึกเรื่องราวและความเคลื่อนไหวในพื้นที่ของตน แล้วนำมาตัดต่อนำเสนอให้กับเพื่อนๆ นักเรียน ในรายการโทรทัศน์ของโรงเรียนตนเอง นับว่าเป็นความพยายามเบื้องต้น ที่สามารถพิสูจน์ออกมาเป็นรูปธรรมได้

หรือกรณี **“บ้านนอกทีวี จ.เชียงราย”** โดยกลุ่มเด็กๆ ของกลุ่มกระเจกเงา เป็นเด็กบนพื้นที่สูง ไม่สามารถรับรายการโทรทัศน์ได้ทุกช่อง ที่สำคัญ พวกเขามีความรู้สึกว่าเนื้อหารายการ ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่สักเท่าใด มีแต่รายการคนเมือง ส่งตรงมาจากกรุงเทพฯ ด้วยเหตุนี้ เขาจึงร่วมกันผลิตรายการ **“บ้านนอกทีวี”** ขึ้นมาเอง พร้อมทั้งผลิตเครื่องส่งและจัดตั้งขึ้นมาเป็นสถานีส่งออกอากาศ เพื่อให้เด็กๆ และคนในชุมชน สามารถถ่ายทอดชนบทธรรมเนียมวิถีชีวิต และ

สำหรับสื่อสารกันเองในพื้นที่ชุมชนใกล้เคียงละแวกนั้น ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ จึงเป็นบทพิสูจน์ว่า เด็กไทย ก็สามารถเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ขึ้นมาเองได้

ต่อคำถามที่ว่า การจัดตั้งสถานีวิทยุและสถานีโทรทัศน์ของเด็ก จะเริ่มต้นอย่างไร ก็ คงจะพอมีทิศทาง และรูปธรรมให้เห็น ดังนั้น ขอเพียงผู้ใหญ่เข้าใจและให้การสนับสนุน สถานีวิทยุ และสถานีโทรทัศน์ของเด็กไทย ก็ไม่ไกลเกินฝัน

เราสามารถเขียนโครงสร้างการทำงานของ “ขบวนการตาสับปะรด” ได้ดังนี้

แผนภาพแสดงโครงสร้างการทำงานของ “ขบวนการตาสับปะรด”

กลุ่มต้นกล้าสื่อ จ.สงขลา

กิจกรรมที่สร้างสรรค์ของเยาวชน จ.สงขลา นับว่ามีความโดดเด่นและคึกคักมาก เพราะผู้ใหญ่ใจดีหลายท่านได้เห็นความสำคัญ และเห็นศักยภาพของเด็กและเยาวชน โดยเปิดเวทีทางความคิด วงเสวนา การศึกษาเรียนรู้ที่ช่วยจุดประกายความคิดของเด็กและเยาวชน ได้เรียนรู้ร่วมกันคิดร่วมกัน และนำไปสู่การสร้างพลังปฏิบัติจริง เช่น กิจกรรมเด็กสงขลาศึกษาบ่อยาง, กิจกรรมปันจักรยาน, กิจกรรมการเรียนรู้เท่าทันสื่อ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้เท่าทันสื่อเกิดขึ้น เนื่องจากเด็กและเยาวชนถูกสื่อขยี้ยุดไปสู่วิถีแห่งมายา และวิถีแห่งการบริโภควัตถุ ซึ่งเป็นกระแสหลักด้านธุรกิจบันเทิงในปี ๒๕๔๑ ศูนย์ส่งเสริมพลเมืองเด็ก สงขลาฟอรั่ม และมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม จึงได้จัดฝึกอบรมทักษะการผลิตรายการวิทยุสร้างสรรค์ในนาม “กลุ่มต้นกล้าสื่อ” เพื่อเป็นช่องทางที่สำคัญในการสื่อสารระหว่างกลุ่มเยาวชนกับสังคม เพื่อบอกเล่าเก้าสิบเรื่องราวต่างๆ ความคิดหรือกิจกรรมที่ดีๆ ให้สังคมได้รับรู้ และต่อมาในปี ๒๕๔๒ จนถึงปัจจุบัน ได้จัดรายการวิทยุร่วมกับกลุ่มสื่อท้องถิ่นเพื่อประชาสัมพันธ์ วันอาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. คลื่นวิทยุ FM ๙๔.๕ สท.๖ สงขลา มีเยาวชนอาสาสมัครมูลนิธิมิตรภาพสู่ท้องถิ่น และกลุ่มต้นกล้าสื่อ ซึ่งได้ผ่านการฝึกอบรมการผลิตรายการวิทยุเพื่อชุมชนเป็นแกนหลักในการจัดรายการ โดยมุ่งเน้นการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ ซึ่งมีประสบการณ์ในการผลิตรายการวิทยุ และเป็นผู้ที่ติดตามมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญมาโดยตลอด อีกทั้ง ยังเป็นผู้ที่ยืนหยัดแนวคิดวิทยุชุมชน และความเป็นตัวตนของท้องถิ่น

กลุ่มต้นกล้าสื่อ จะมีการพูดคุยทำความเข้าใจในเรื่องของสื่อวิทยุในฐานะสื่อสร้างปัญญา และความคิดที่เข้มแข็งให้เด็กและเยาวชน มิใช่เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงเพียงด้านเดียว และยังมีกระบวนการผลรายการอย่างต่อเนื่องในระยะแรกด้วย กลุ่มต้นกล้าสื่อ ต้องพัฒนา เรียนรู้ และเคลื่อนตัวไปกับความเป็นไปในเชิงสติและปัญญาของสังคม และรู้เท่าทันเหตุการณ์ต่างๆ ของบ้านเมือง สมดังเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๔๐ ที่ได้บัญญัติให้คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๗

ประจำเดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๔๓

หมายเหตุ รายการที่กลุ่มต้นกล้าสื่อจัดทำนั้น ปัจจุบันถูกถอดออกจากผังรายการของสถานี ด้วยเหตุผลที่ว่า มีบริษัทค่ายเพลงยักษ์ใหญ่แห่งหนึ่ง ได้จัดซื้อคลื่นทั้งคลื่น แต่กลุ่มต้นกล้าสื่อก็ไม่ยอมแพ้ บริกรและประสานงานกับผู้ใหญ่ใจดีที่เห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชน ขณะนี้กลุ่มต้นกล้าสื่อ มีรายการเป็นของตัวเองแล้วในจุดปฏิบัติการเรียนรู้สถานีวิชิตชุมชน จ.สงขลา

รายการ “คลื่นเล็กเด็กพิษณุโลก” ถูกถอดจากผังรายการ

ตีห้าของทุกวันอาทิตย์ เราต้องตื่นออกจากหมู่บ้านมาปากทางถนนใหญ่กว่า ๓ กม. แล้วต่อรถโดยสารอีกกว่า ๘๐ กม. เพื่อมาเตรียมตัวจัดรายการตั้งแต่ ๙ โมงเช้า ก่อนจะออกอากาศตอน ๑๑.๐๐ น. ทีมเรามีหลักๆ อยู่ ๔ คน กับน้องๆ นักข่าวจากกลุ่มเยาวชนดาวลูกไก่อีกโขยง และเพื่อนๆ นักข่าวกลุ่มอื่นๆ อีกประปราย **หน้าที่ประจำของเราคือ เราทั้งสี่คนจะต้องเป็นทีมหาประเด็น ควบคุมข่าวที่จะออกอากาศ ขณะที่เวรดีเจ (ผลิตกันเป็นดีเจ) เตรียมประเด็นสัมภาษณ์ อีกสองคนต้องทำหน้าที่บริการหาน้ำให้แขกรับเชิญ และเตรียมเทป ,ซีดี รวมถึง ประสานงานกับพี่ฝ่ายเทคนิค กระบวนการทั้งหมด ทำให้เราเป็นคนรับผิดชอบมากขึ้น ต้องชวนชวรายหาความรู้ ข่าวสาร และสังเกตมากขึ้นว่า มีประเด็นอะไรที่จะนำมาเสนอข่าวได้บ้าง นี่ยังไม่รวมถึงส่วนที่เราต้องจัดการหาทุนเอง แล้วก็ต้องประสานงานกับผู้ใหญ่และกลุ่มเยาวชนชุมชนอื่นอีกนะ ขณะที่เมื่อก่อนหน้านี เราไม่มีความมั่นใจแม้แต่จะกล้าคิดกล้าแสดงความคิดเห็น หรือกล้าพูดกล้าแสดงออก สิ่งที่คิดและรู้ที่อยู่ภายในคือ “ถ้าเรียนจบเมื่อไหร่จะไปให้พ้นๆ หมู่บ้านไปให้พ้นไร่นาที่ไม่เคยได้ผลกำไร” จนกระทั่งวันนี้ เราได้รับการอบรมจากพี่ๆ มะขามป้อม พัฒนาจากกลุ่มละครที่เล่นในชุมชนมาเป็นนักสื่อสาร และเป็นดีเจเด็กมือสมัครเล่นในที่สุด เพื่อการสื่อสารกับคนวัยเดียวกัน บ้านเดียวกัน ด้วยภาษา (ใจ) เดียวกัน **สิ่งเหล่านี้ทำให้เราเปลี่ยนไป เราชักหมู่บ้านเรามากขึ้น รักตัวเองมากขึ้น และรู้ว่าเรามีสิทธิทำอะไรเหมือนๆ คนในเมืองเขาเหมือนกัน แต่วันนี้เราก็ทำได้เพียงแค่นี้****

ทางกรมประชาสัมพันธ์ มีนโยบายเรียกเวลากลับ เพราะเขาจะเอาเวลาไปเพื่อออกอากาศรายการจากกรุงเทพฯ พวกเรา “งง” มาก ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “ก็ไหนเขาบอกว่าจะปฏิรูปสื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมไงคะ” “ก็ไหนเขาจะให้เด็กมีสิทธิผลิตรายการ เป็นเจ้าของรายการไงคะ” “เราอุตส่าห์ค้นพบว่า การเรียนรู้แบบ Child Center มันดียังไง ความฝันสลายเลยเรา” ฯลฯ บ่นไปบ่นมาก็ได้คำตอบที่สรุปอย่างลำบากใจของท่าน ผอ. คือ กรมฯ สั่ง ต้องทำตาม ดังนั้น วันอาทิตย์ที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๓ จึงเป็นวันสุดท้ายของพวกเรา **“ก็ตีเหมือนกันคะ เราจะได้ไม่ต้องตื่นตีห้า ไม่ต้องเดินทางไกลกว่า ๘๐ กม. นั่งสัปหงกบนรถ วันเสาร์ก็ไม่ต้องขับมอเตอร์ไซด์ตุล่งๆ กันไปทำข่าว ต่อไปเราจะได้มีเวลาไปเที่ยวเตร่มากขึ้น ขอขอบคุณผู้ใหญ่ใจดีทุกท่านที่ให้การสนับสนุนคะ”**

ดีเจ นักข่าว รายการคลื่นเล็กเด็กพิษณุโลก รายงาน
จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕
ประจำเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๔๓

หมายเหตุ ปัจจุบันกลุ่มดาวลูกไก่หันมาจัดทำเสียงตามสายในชุมชน และทำการเกษตรแบบมีส่วนร่วม โดยปลูกตะไคร้ในเนื้อที่ ๒ ไร่ ซึ่งได้รับความกรุณา ความเมตตาจากผู้ปกครอง ที่เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้ทดลองทำกันเอง เพื่อหารายได้ช่วยเหลือสมาชิกด้วยกัน

นางสาวกรรณิการ์ คงสุข อายุ ๑๘ ปี
เป็นอาสาสมัคร “ขบวนการตา सबปะรด” เมื่อปลายปี ๒๕๕๒
ปัจจุบันเป็นนักจัดรายการวิทยุเพื่อเด็กและเยาวชน

บ้านหนูอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งตัวหนูได้พบเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนจนชินตา ไม่ว่าจะเป็นปัญหา ยาเสพติด การทะเลาะเบาะแว้งจนตบตีกัน เด็กเร่ร่อน เด็กยากจน เด็กขาดการศึกษา ในฐานะที่ หนูก็เป็นเยาวชนเหมือนกัน ก็อยากเห็นเพื่อนๆ และน้องๆ ในชุมชนได้มีโอกาส เจริญเติบโตไปในทางที่ ดีกว่าปัจจุบัน และหลุดพ้นจากสภาพปัญหาเก่าๆ ที่รุมเร้าตัวเด็กอยู่ตลอด

เมื่อไม่นานมานี้ ที่บ้านของหนูมีตำรวจมาค้นบ้านทั้งหลัง เพื่อค้นหายาแอมเฟตามีน (ยาบ้า) หนองหนูก็ถูกค้นด้วย ผลปรากฏว่า มียาบ้าในบ้านจริงๆ พี่สาวก็ยอมรับ และตำรวจก็จับกุมพี่สาวไปเพื่อ ดำเนินคดี ทำให้ที่บ้านตอนนี้มีแต่ความทุกข์ และที่สำคัญพี่สาวมีลูก ๑ คนแล้วด้วย หนูจึงต้องช่วยที่ บ้านเลี้ยงหลาน นี่ก็ คือ สิ่งที่หนูทำได้ดีที่สุดในตอนนี้ และทุกครั้งที่หนูจัดรายการ แล้วต้องพูดถึงเรื่องยา เสพติด หนูสามารถพูดได้เต็มปากว่า มันไม่เกิดผลดีกับใครทั้งนั้น หนูคิดว่ามันเป็นสิ่งที่เลวร้ายมาก สำหรับชีวิตคนๆ หนึ่ง หรือหลายๆ คนที่ต้องตกอยู่ใต้อำนาจของมัน

หากถามว่า มาทำกิจกรรมตรงนี้แล้วได้อะไร จากประสบการณ์ที่ได้ร่วมงานกับพวกพี่ๆ ๑ ปี นิดๆ ที่ได้เข้ามาช่วยมกระบวนกรในการจัดรายการวิทยุ หนูคิดว่า อย่างน้อยก็ช่วยให้ตัวเองออกห่างจาก สิ่งที่ไม่ดี โดยเฉพาะเรื่องยาเสพติด ซึ่งพบเห็นทั้งที่โรงเรียน และที่บ้าน จนกลายเป็นเรื่องปกติไปแล้ว ใน ขณะเดียวกัน หนูก็สามารถช่วยเด็กๆ ในชุมชนต่างๆ ได้ด้วย โดยการให้วิทยุที่มีอยู่ เป็นกระบอกเสียง บอกถึงสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ให้กับผู้ใหญ่ได้รับรู้ และคอยประสานงานไปยัง ผู้ใหญ่ที่มีส่วนรับผิดชอบในแต่ละด้านของปัญหาที่เกิดขึ้น

เวลาที่เพื่อนเห็นหนูไปทำกิจกรรมที่โน่นที่นี้บ้าง หรือมาจัดรายการวิทยุก็ตาม มักจะถามอยู่ เสมอว่า ได้เงินหรือเปล่า หนูก็จะตอบว่า เป็นอาสาสมัคร ไม่ได้เงินหรอก บางคนก็ว่าไม่ได้เงินแล้วจะมา ทำทำไม ก็พยายามบอกให้เขาเข้าใจ แต่ก็สายเกินไปสำหรับการเปลี่ยนทัศนคติ มุมมองใหม่ๆ ให้ เกิดขึ้นในสมองของพวกเขา

สำหรับกิจกรรมที่ทำกับพวกพี่ๆ นั้น ไม่ว่าจะเป็นการจัดรายการวิทยุ, การเป็นนักข่าว “ขบวนการตา सबปะรด”, การจัดทำนิตรรศการเคลื่อนที่ หรือกิจกรรมอื่นๆ นั้น ทำให้ตัวเองมีเวลาว่าง น้อยลง แต่ก็มีความสุข และก็ชอบที่จะทำด้วย หนูคิดว่า นี่ก็ คือ ทางเลือกอีกทางสำหรับเด็กและเยาวชน อย่างหนู ถึงจะไม่มีเงินให้ก็ยินดีที่จะทำต่อไป จนกว่าจะไม่มีผู้ใหญ่ใจดีมาช่วยสนับสนุนกิจกรรมของ พวกเรา “ไม่มีความตาย ในแววดา”

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓
(ครบรอบ ๑ ปีรายการวิทยุเด็กและเยาวชน)

นางสาวผณิตา คงสุข
เกิดวันศุกร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑
เป็นหนึ่งในอาสาสมัคร “ขบวนการตา सबปะรด”

ภูมิลีกก่อนมาร่วมงานที่นี่ รู้สึกตัวเองไม่มีค่า ไม่มี ความหมายในสังคมที่ตัวเองอยู่ เพราะโดนคนรอบข้างประณามทุกวัน ก็คงไม่แตกต่างจากเด็กคนอื่นมากนัก หนูเกิดมาในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งเสพติด โสเภณี อาชญากรรม ไม่มีความปลอดภัยเลย หรือที่ทุกคนกล่าวขานกันว่า “เด็กสลัม” การดำเนินชีวิตในแต่ละวันไม่เคยมีความมั่นใจ ไม่เคยมีความหวัง และที่สำคัญไม่เคยฝันดี

ปัจจุบัน หลังจากได้ร่วมงานในการเป็นอาสาสมัคร “ขบวนการตา सबปะรด” เป็นระยะกว่า ๑ ปีแล้ว ความคิดและการดำเนินชีวิตได้เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ชีวิตเริ่มมีความหวัง มีความฝัน โดยเฉพาะเริ่มมีกระบวนการคิดและพัฒนาตัวเอง เพื่อช่วยเหลือคนอื่น สามารถดูแลสังคมได้บ้าง ซึ่งแต่ก่อนไม่เคยคิดว่า เราจะสามารถดูแลคนอื่นได้ เพราะลำพังตัวเองก็ยังไม่รอด งานที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่ ผู้ช่วยผู้ประสานงานของ YPLE, เป็นนักจัดรายการวิทยุเรื่องสิ่งแวดล้อม, เป็นอาสาสมัครผู้สื่อข่าว “ขบวนการตา सबปะรด” ทั้ง ๓ งานนี้ ทำให้เรารู้จักคำว่า “รับผิดชอบ” ถ้าพูดถึงรายละเอียดในเนื้องานคงต้องร่ายกันเป็นวัน เพราะงานที่ทำ มิใช่การตามแก้ปัญหาของเด็กและเยาวชน แต่เป็นการให้เด็กและเยาวชน ได้รู้จักดูแล ปกป้องตัวเองและผู้อื่น อีกทั้ง ต้องพัฒนาตัวเองควบคู่ไปด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ไม่ยาก แต่ก็ไม่ถนัด และก็หาไม่ได้ในตำราเรียนวิชาไหนๆ

เคยคิดอยู่เหมือนกันว่า ถ้าไม่ได้มาทำงานตรงนี้ อาจจะไม่เจอกระแสของสังคมพัดไปเป็นหญิงขายบริการแล้วก็ได้ เพราะที่บ้านฐานะยากจน ไม่มีผู้นำครอบครัว แม่ต้องแบกภาระเลี้ยงลูก ๓ คน หลานอีก ๑ คน หนูเป็นคนพี่ ๒ และเป็นเสมือนหัวเรือใหญ่ของครอบครัวในตอนนั้น แต่ก็โชคดีที่น้องสาวได้เข้าร่วมงาน ทำกิจกรรมกับที่นี่ด้วย เขาจึงเข้าใจเรา และสิ่งที่เรากำลังทำอยู่ เขาพร้อมที่จะดูแลตัวเอง และเขาก็มองเราเป็นต้นแบบด้วย ทำให้ตัวหนูเองก็ต้องพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับน้องสาว และน้องคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน

จากประสบการณ์ทั้งหมดที่ได้เข้ามาร่วมงานตรงนี้ รู้สึกภูมิใจมาก ได้เห็นคุณค่าของตัวเอง ต้องขอขอบคุณพี่น้องอาสาสมัครทุกคน ที่คอยให้คำปรึกษา ดูแล ส่งเสริม และขอขอบคุณองค์กรทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) ที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมของพวกเรามาโดยตลอด งานที่หนูได้ทำมันมีความหมาย มีคุณค่ากับตัวหนูมาก ซึ่งหนูไม่สามารถบรรยายออกมา เป็นตัวหนังสือได้ทั้งหมด เพราะทุกอย่างก้าวที่หนูเดินตั้งแต่เริ่มเข้ามา มันมีบทเรียนให้หนูได้เรียนรู้อยู่เสมอ จวบจนมาถึงปัจจุบัน หนูรู้แล้วว่า หนูจะเดินไปในทิศทางไหน ไปเพื่ออะไร หนูจะก้าวไปตามสิ่งที่หนูฝัน อย่างมั่นใจ และจะพาน้องๆ เพื่อนๆ ไปด้วยกัน

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓
(ครบรอบ ๑ ปีรายการวิทยุเด็กและเยาวชน)

ความรู้สึกของ เด็กหญิง น้ำค้าง คำแดง (น้องเล็ก) อายุ ๑๔ ปี

ตั้งแต่ปี ๒๕๓๙ ทำกิจกรรมมาเรื่อยๆ ตอนนั้นยังไม่ค่อยสนใจเท่าใดนัก ทำไปเล่นไป เมื่อมีปัญหาผู้ใหญ่ก็จะไม่เข้าใจ จนเหมือนตัวเองเป็นเด็กมีปัญหา จนกระทั่งปี ๒๕๔๐ ก็ยังแก้ปัญหาตัวเองไม่ได้ ยังหาตัวเองไม่พบว่าชอบอะไร ต่อมาปี ๒๕๔๑ เริ่มตั้งใจทำงานมากขึ้น แต่ก็ยังเล่นกับเด็กๆ และเพื่อนๆ ตลอด ยังทำตัวเป็นเด็กทั่วไป เมื่อพบปัญหาบางครั้งพ่อกับแม่ก็ยังช่วยอะไรไม่ได้ จึงต้องระบายปัญหาลงกระดาษ แต่ก็ไม่ค่อยใส่ใจจริงๆ จังๆ นะ ช่วงนั้นทำกิจกรรมเยอะ ไม่ได้ตั้งใจเรียน แต่ก็มีความสุข ทำตัวไม่ต่างจากลูกคุณหนู

จนกระทั่งปลายปี ๒๕๔๑ มีประธานชุมชนข้างเคียงมาแนะนำให้รู้จักกับพี่ๆ ทีมงาน YPLE จากนั้น ก็เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เริ่มรับผิดชอบมากขึ้น ทั้งเด็กในชุมชนที่มาด้วยกันและกับตัวเอง เพราะหนูเป็นหัวหน้าเด็กในชุมชน จะต้องดูแลเด็กที่มีอายุมากกว่าและน้อยกว่า แต่ทุกคนที่เข้ามาแล้ว พวกเขา ก็ออกไปจริงๆ หนูไม่ได้มีจุดมุ่งหมายที่จะมาทำงานเพื่อสังคมแบบนี้ แต่เป็นเพราะพ่อบังคับให้มาเข้าร่วมในตอนแรก ซึ่งในตอนนั้นมีความรู้สึกที่ไม่ชอบจริงๆ แต่สำหรับตอนนี้ทุกอย่างเปลี่ยนไป หนูเริ่มชอบการทำงานแบบนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดรายการวิทยุ การเป็นนักข่าว “ขบวนการตาสับปะรด” หรือกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกัน จากแต่ก่อนไปอาทิตย์ละ ๑ วัน ไปอยู่มาเริ่มไปมากกว่า ๑ วัน แรกกลับบ้านดึกอีกต่างหาก

มีอยู่วันหนึ่ง พ่อที่เคยสนับสนุนกลับมาบอกให้เลิกทำ แต่หนูก็อธิบายให้ท่านได้เข้าใจ จบจนวันนี้ท่านกลับบอกว่า อย่าเลิกทำงานนี้นะ หนูดีใจมาก การทำงานของหนูไม่ต้องกำหนดวันหยุด เว้นแต่วันไหนไม่มีงานก็หยุดเอง แต่หากวันไหนมีประชุม ตอนเย็นหลังเลิกเรียนก็จะมาร่วมประชุมกับพี่ๆ ด้วย หนูไม่เคยเบื่อ เพราะการที่หนูได้เข้าร่วมกิจกรรม หนูได้อะไรมากมาย และหนูค้นพบตัวเองแล้วว่า หนูต้องการอะไร และงานที่ทำทั้งหมดนี้คือคำตอบ หนูจะมุ่งมั่นทำตลอดไป คำถามที่เคยเป็นปัญหาและยังหาคำตอบไม่ได้ ที่นี้มีคำตอบให้หนูได้ทั้งหมด หนูมีพี่ มีเพื่อน มีน้อง มีคุณลุง คุณป้า คุณน้า คุณอา คุณพ่อ คุณแม่ อยู่ทั่วประเทศที่จะคอยให้คำปรึกษา และพวกเรายังสามารถช่วยเหลือพวกเขาได้อีกด้วย นอกจากนี้ หนูยังได้ฝึกภาษาพื้นเมือง ภาษาถิ่นหลายภาษามากมาย

หนูภูมิใจในงานที่ทำ เพราะนอกจากจะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์แล้ว ยังสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ สามารถเรียกร้องสิทธิของเด็กคนสู่เด็กได้จริงๆ หนูได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกของคนแต่ละคน ที่ไม่เหมือนกัน ทำให้หนูได้รู้ว่า โลกใบนี้กว้างกว่าที่หนูจะอยู่ในที่สี่เหลี่ยม ซึ่งในนั้นไม่มีอะไรให้หนูได้เรียนรู้เลย หนูต้องการกรอบที่กลม กว้าง ทุกคนจริงจัง ซึ่งกรอบสี่เหลี่ยมที่เคยอยู่ไม่มีสิ่งที่ต้องการความคิดที่ว่าตัวเองเป็นเด็กมีปัญหาจริงๆ แล้วทุกคนก็มีความปัญหา แต่อยู่ที่ว่าปัญหานั้นจะเล็กหรือใหญ่ การที่หนูมาอยู่กับพี่ๆ YPLE ปัญหาของหนูกลับกลายเป็นเรื่องเล็กน้อย เมื่อเทียบกับปัญหาของเด็กทั่วไปอีกมากมาย

ที่นี่ หนูถือว่าเป็นศูนย์การเรียนรู้อีกแห่งหนึ่ง มีทั้งวิชาการ (ไม่มีอยู่ในตำราไหน) มีทั้งวิธีการดำรงชีวิต มีเสียงหัวเราะ มีน้ำตา ที่สำคัญ ที่นี่มีเพื่อน มีพี่ๆ ที่ให้ความอบอุ่น พวกเราอยู่กันจนเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน การที่หนูรวมกลุ่มกับพี่ๆ ได้นานขนาดนี้ หนูกล้าพูดได้เต็มปากว่า “**สิ่งที่หนูทำ เป็นสิ่งที่หนูรักมากกว่าสิ่งใดๆ ถึงแม้ไม่มีเงินมาสนับสนุนช่วยเหลือ หนูก็จะทำ**”

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓

(ครบรอบ ๑ ปีรายการวิทยุเด็กและเยาวชน)

เด็กขอพูด

ดช.บัญญัติ จิรังนิมิตสกุล อายุ ๑๒ ปี

อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนพัฒนวิทย์ บางพลัด กทม.

“ผมชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด วิทยุกับหนังสือพิมพ์ไม่ได้ฟังหรืออ่านเลย ชอบดูรายการต่างๆ โดยเฉพาะรายการกีฬา การแข่งขันฟุตบอล รายการมวยปล้ำ รายการเกี่ยวกับสารคดีสัตว์ แล้วก็หนังต่างๆ รายการข่าวไม่ค่อยได้ดู ส่วนรายการเด็กก็ไม่ค่อยได้ดูเหมือนกัน ผมว่ารายการเหล่านั้นไม่เหมาะกับผม มันเหมาะกับน้องๆ ของผมมากกว่า ผมอยากให้สื่อต่างๆ มีรายการเกี่ยวกับกีฬาเยอะๆ เพราะผมชอบดู หลังจากดูแล้วมันทำให้ผมรู้สึกอยากเป็นนักกีฬาเหมือนกับนักกีฬาที่ผมชื่นชอบ ซึ่งมีหลายคนมาก”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕
ประจำเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๔๓

นส.หรรษา เย็นเทียม อายุ ๑๘ ปี มีอาชีพเย็บผ้า

“หนูชอบฟังวิทยุมากที่สุด เพราะเวลาทำงานจะเปิดวิทยุฟังไปด้วย ส่วนโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์นั้นก็ชอบเหมือนกัน โทรทัศน์ทำให้เราได้ยินเสียงและเห็นภาพไปด้วย สำหรับหนังสือพิมพ์ หนูก็ชอบอ่าน และชอบนั่งวิจารณ์ข่าวกับเพื่อนๆ เมื่ออ่านจบ หนูคิดว่า... สื่อที่เราได้รับ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์นั้น มีประโยชน์กับเรามากๆ เพราะสามารถทำให้เรารู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ แต่หนูก็อยากให้สื่อต่างๆ ผลิตรายการที่มีสาระ และคลายเครียดได้ด้วย เช่น รายการแนวเจาะลึกถึงสังคมทุกวันนี้ และแนวทางในการดำเนินชีวิตแต่ละสังคมว่าเป็นอย่างไร หนูว่ารายการประเภทนี้มีประโยชน์กับผู้ที่ได้ฟังหรือได้ชมมาก”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๕
ประจำเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน ๒๕๔๓

ดช.ราม ชูเรือง (ไมค์) อายุ ๑๓ ปี

อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนวัดไผ่ตัน

“ชอบเล่น Internet แต่ก็ชอบดูโทรทัศน์มากกว่า เพราะมีอะไรให้ดูเยอะดี ส่วนมากจะดูละคร เพราะไม่รู้จะดูอะไร เลิกเรียนกลับมาก็เจอละคร ก่อนจะนอนก็มีละคร ข่าวกับการตูนที่ชอบก็มีเวลาช่วงสั้นๆ เท่านั้น อยากได้สาระบ้างกับรายการที่ออกอากาศสู่สายตาเด็กอย่างผม”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๗
ประจำเดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๔๓

ดช.สมใจ มาลัย (คิม) อายุ ๑๕ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย

“ชอบดูโทรทัศน์เพราะได้ดูการ์ตูน สนุกดี และชอบอ่านหนังสือบอล เพราะผมชอบเล่นบอล ผมอยากให้สร้างการ์ตูนแบบมีสาระบ้าง ไม่ใช่สอนแต่ให้เด็กต่อสู้กัน และเรื่องรายการฟุตบอล อยากให้มีทีวีเด็กจั่งเวลาเด็กแข่งขันฟุตบอล ผู้ใหญ่กับเพื่อนๆ จะได้ชมกัน (เผื่อจะติดทีมชาติบ้าง)

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๗

ประจำเดือน กันยายน - ตุลาคม ๒๕๔๓

ดช.พิทักษ์ คงสุข (แฮกส์) อายุ ๑๕ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสรรพาวุธบารุง

“ชอบเล่น Internet เพราะมีอะไรเยอะดี แต่ส่วนมากจะเล่นแต่เกมส์ เพราะอย่างอื่นเล่นไม่เป็น และผมก็ชอบฟังรายการวิทยุด้วยนะ อยากให้มีรายการวิทยุของเด็กทุกๆ วัน จะได้เห็นความสามารถของเด็กไทย”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๘

ประจำเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๓

นส.นิภาพร ตันเทียว อายุ ๑๖ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนสายปัญญารังสิต

“ชอบดูทีวีมาก ชอบดูรายการเจ้าขุนทองทางช่อง ๗ ด้วย เพราะไม่รู้จะดูอะไร แต่ทำไมรายการเจ้าขุนทองถึงมีเวลาน้อยจัง!! ส่วนที่ไม่ชอบดูก็คงเป็นละคร เพราะรู้สึกไร้สาระยังไงไม่รู้ ผู้จัดคงคิดว่ามีละครมาก ผู้ใหญ่ดูมาก ทางช่องคงจะมีเรตติ้งสูง แต่ส่งสัยรายการเด็กเรตติ้งคงจะไม่ได้เลย จึงผลิตออกมาน้อยนิด”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๘

ประจำเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๓

ดญ.เพ็ญนภา รัตนแสง (เมย์) อายุ ๙ ปี

อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสื่อสารสงเคราะห์

“ชอบดูทีวี เพราะพ่อแม่ดูก็เลยต้องดูตาม และชอบฟังรายการวิทยุมากด้วย ส่วนมากหนูจะฟังรายการเพลงวัยรุ่น อย่างเพลงเด็กของ อนันท์ อันว่า ก็เคยฟัง แต่ไม่รู้จักเพลงหนุ่มมดอยเต่า อย่างที่พี่ๆ ว่าเลยเป็นยังไงคะ ตั้งแต่เกิดมายังไม่เคยได้ยินเลย อยากฟังเพลงเด็กเหมือนกันนะคะ แต่ไม่เห็นรายการวิทยุรายการไหนเปิดให้ฟังเลย”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๘

ประจำเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๓

ชญ.วรัญญา แซ่ห่าน (ผึ้ง) อายุ ๑๓ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ โรงเรียนวัดราชาธิวาส

“ชอบดูทีวี เพราะได้เห็นทั้งภาพและเสียง แต่ตอนนี้มีละครเยอะมาก ทุกช่องทั้งเช้า กลางวัน และเย็น หนูกลัวเพื่อน ๆ ดูแล้วจะทำตามละครไปด้วย อยากให้มีรายการเด็ก ๆ เยอะ ๆ หนูจะได้สมัครไปเป็นพิธีกร (ถ้าเป็นไปได้)”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑
ประจำเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

นายกรกวี วัชรไพโรจน์ อายุ ๑๕ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนหอวัง นนทบุรี

“ชอบ Internet มาก เพราะมีอะไรดูเยอะดี แต่ที่วิกิชอบ ส่วนมากจะดูการ์ตูน แต่ตอนนี้เมื่อดูทีวีจะมีแต่ละครและการ์ตูนก็ซ้ำ ๆ ไม่น่าดู ดูข่าวสารใน Internet ดีกว่า”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑
ประจำเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ดช.วิทวัส เพชรศรี อายุ ๑๔ ปี

อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนราชวินิต บางเขน

“ชอบอ่านข่าวกีฬาในหนังสือพิมพ์ เพราะผมชอบเล่นกีฬา แต่ถ้าดูทีวีก็จะดูรายการตลก คลายเครียด, รายการกีฬา, รายการเด็กก็เคยดู เพราะมีเข้าเกินไป ตื่นไม่ทัน และอยากให้มีการกีฬาที่เกี่ยวกับเด็ก ๆ ด้วย”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑
ประจำเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

ชญ.บุศรา จันเล็ก อายุ ๑๒ ปี

โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ

“ชอบฟังเพลงตามรายการวิทยุต่างๆ พอเจอข่าวต้นข้าวโม่ง ก็จะหมุนคลื่นอื่นเลย หนังสือพิมพ์ไม่ค่อยชอบอ่าน เพราะตัวหนังสือตัวเล็ก มองแล้วไม่น่าอ่าน แต่ก็ชอบดูทีวีด้วย เพราะมีอะไรให้ดูเยอะดี”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเฮีย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑
ประจำเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

นส.พิมพรรณ ลิสกุลรักษ์ อายุ ๑๗ ปี

รหัสสมาชิก ๐๔๒๓๐๔ จ.ประจวบคีรีขันธ์

“สื่อที่แสดงให้เห็นว่ารุ่นสมัยนี้ดู มีทั้งดีและไม่ดี ถ้าถามว่าชอบไหม ก็ชอบบางสิ่งเท่านั้นค่ะ อย่างเช่น Chat ใน Internet นะคะ พอมาปัจจุบันคิดว่า เราควรจะหาสิ่งที่มีประโยชน์มากกว่านี้ในการเล่น Internet แต่ ละครึ่ง ซึ่งตอนนี้เวลาเล่น ส่วนใหญ่จะค้นคว้าหาตำราเรียนมากกว่า ส่วนด้านโทรทัศน์ อยากให้มี รายการเพื่อเด็กมากกว่านี้ และอาจรวมถึงรายการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพราะปัจจุบัน รายการเหล่านี้ยังน้อยเกินไป... ยังต้องการอีกนะคะ”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๔
ประจำเดือน กรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๔๔

นส.นพเก้า เริงเกษตรกิจ (เล็ก) อายุ ๑๗ ปี

รหัสสมาชิก ๐๘๐๘๐๕ อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์

“ตอนนี้หนูกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสิงหวิทยาคม จ.บุรีรัมย์ เคยได้เข้าร่วม โครงการวิจัยเข้าใจเอดส์ ทำให้หนูและเพื่อนๆ ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มากขึ้น ซึ่งหนูคิดว่า ยังมี บุคคลอีกมากที่ยังไม่มีความรู้เรื่องนี้มากพอ จึงอยากขอให้สื่อทางโทรทัศน์จัดทำหนังสือหรือละครที่มุ่งเน้น เรื่องยาเสพติดและเอดส์โดยตรง เพราะปัจจุบันเรื่องเหล่านี้เป็นปัญหาที่หนัก ยังแก้ไขกันไม่หมดสักที หนูคิดว่า ถ้าเรามีสื่อหลักที่สามารถเผยแพร่เรื่องนี้ได้ อาจจะเป็นอีกหนทางหนึ่งที่พอจะช่วยแก้ไขปัญหา เหล่านี้ได้บ้าง เพราะบุคคลส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับสื่อโทรทัศน์มาก และอยากให้เป็นเนื้อหาสั้นๆ โดยสะท้อนถึงต้นเหตุ สาเหตุว่ามาจากอะไร มีปัญหาอะไร และจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๖
ประจำเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๔

ดร.กวีณาภรณ์ สุขเกษม (แก่ง) อายุ ๑๕ ปี

รหัสสมาชิก ๑๗๒๘๐๔ โรงเรียนนางรอง จ.บุรีรัมย์

“สื่อในปัจจุบันทุกวันนี้ เราใช้สื่อเป็นตัวกลางในการส่งข้อมูล ข่าวสารถึงผู้บริโภค ซึ่งเป็นเหมือนดาบสองคม จึงอยากขอให้สื่อนำเสนอข้อเท็จจริงให้มากที่สุด เพื่อผู้บริโภคจะได้ข้อมูลที่แท้จริงและถูกต้อง ในอนาคตอยากให้สื่อที่เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนให้มาก และหลากหลาย เพื่อการพัฒนาการของเด็ก และจะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติต่อไป หากเราไม่พัฒนาที่ตัวเด็กเสียแต่วันนี้ ในวันหน้า ประเทศชาติของเราจะเป็นอย่างไรคะ”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๖
ประจำเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๔๔

นายสันติสุข ไก่แจ้ (แจ้) อายุ ๑๖ ปี

วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี จ.อุทัยธานี

“อยากชวนเพื่อนๆ มาทำกิจกรรมดีๆ เพราะทุกกิจกรรมนั้นมีประโยชน์ ผมเคยได้มาเข้าค่ายอบรมเรื่องวิทย์ ทำให้ผมได้สัมผัสกับคำว่า “หน้าไม้ค – หลังไม้ค” และได้ลงพูดคุยกับชุมชนที่ผมอยู่ ได้รู้เรื่องราวของผู้เฒ่าผู้แก่ ถ้าไม่รู้จะทำอะไร ก็รวมกลุ่มกับเพื่อนๆ เก็บขยะในชุมชนก็ได้ครับ อยากให้ทุกคนไม่ทิ้งขยะลงพื้น หรือจะเป็นกิจกรรมอะไรที่สร้างสรรค์ เหมาะกับชุมชนของเรา เด็กๆ อย่างเราก็สามารถทำประโยชน์ให้กับผู้ใหญ่ได้นะครับ”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๕

ประจำเดือน พฤษภาคม ๒๕๔๕

ชญ.พัทริยา แว (แน็ต) อายุ ๑๔ ปี

รหัสสมาชิก ๐๗๐๗๐๕ โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงยะลา จ.ยะลา

“หนูว่า... สังคมไทยปัจจุบันนี้ มันผิดเพี้ยน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาทางโทรทัศน์ วิทย์ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้วัยรุ่นเลียนแบบการพูดไม่ชัด การพูดไทยคำอังกฤษคำก็เช่นกัน เราไม่น่าจะลืมภาษาถิ่นของเรา เพราะนี่คือ วัฒนธรรมทางภาษา ที่ลูกหลานอย่างเราไม่ควรจะลืม”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๗

ประจำเดือน กรกฎาคม ๒๕๔๕

ดช.โกศล ไสดา

บ้านป่าบงดอกสูง จ.มุกดาหาร

“เยาวชน คือ คนของวันข้างหน้า ผู้ใหญ่สรรคหา ถ้อยคำนี้มาเสกสรร ยกย่องมองเห็นเยาวชน เป็นคนสำคัญ แต่กลับกีดกันสิทธิที่จะฝันและไฟ”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๑

ประจำเดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๕

ชญ.ธันนดา รุ่งเรือง (ไอซ์) อายุ ๑๕ ปี

อ.องครักษ์ จ.นครนายก

“อยากให้ทุกชุมชนมีวิทย์ชุมชน และวิทย์เด็กและเยาวชนด้วย เพื่อเป็นสื่อให้คนในชุมชนได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ เช่น เรื่องการรณรงค์ด้านยาเสพติด, การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในชุมชน และเป็นกาให้เด็กและเยาวชน กล้าที่จะแสดงสามารถ ความคิดเห็น ผลิตและนำเสนอได้ด้วยตัวของเด็กและเยาวชนเองนะค่ะ”

จาก จดหมายข่าว “พุทโธเอ๊ย!” ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๑๑

ประจำเดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๕